

TERMÉSZET-GYÓGYÁSZ.

Az észszerű élet- és gyógymód közlönye.

Népszerű utasítások az emberi testnek valódi és természetes ápolásáról, egészséges és beteg állapotában.

Isten segélyével az emberiség javára.

Virad — haladjunk! (Gr. Széchenyi I.)

1875.	Megjelenik havonként kétszer, 1- és 15-én, negyedrét alakban; ára egész évre 4 fr.	Nyiregyházán,
15. szám	Többek közreműködésével szerkeszti: Ungerleider Jónás, hasonszenvi orvos.	febr. 1.

Tartalom: Ajánlat (votivum) — A gyermek testi nevelése. — Miért lettem vegetarianus? (Folytatás) — Kórosát saját naplóból. — Böngészet. — Hirlapirodalom — Levélzsekrény.

Ajánlat (votivum).

A bujakór (syphilis) és a többnyire mentő-himlő-
anyaggal beoltott ugynevezett testalkati bujakór (con-
stitutionalis syphilis), melynek ragályossága csók,
pipa és edényből való együtt evés-ivás által annyira
terjed, hogy egész családok fetrengnek benne, az
utóbbi leginkább a szájban, torokban és végbélben
mutakozik, később a csontokra s bőrre teszi le ma-
gát; az alleopathicus gyógykezelésben divatos higany
(mercur) készítmények főképen a híres kenőcs kura
(schmierkur) t. i. a szürke higany (ungventum cine-
reum) bedörzsölve a végtagokban, továbbá a pórnép
közt elterjedt cinóber-füstölések oly veszélyes utó-
bajokat hagynak vissza, miszerint 100 eset közzül
99 szenved higanymérgezés-, és ebből kifolyó ma-
kacs csontfájdalmak- és daganatokban, az orr és
torokürege részei roncsolása stb. szerencsétlen ékte-
lenséggekkel végződnek, és mivel a bujakór, a té-
kozlásig alkalmazott higany daczára még mindig
lappang a test szöveteiben és a vérben; ezen két
kóros bántalommal egy harmadik, a rüh-féle kór-
anyag egyesülvén, képezik korunkban az olyannyira
elharapózott görvély- és gümőkór (scrofula, tuber-
culosa) senyveket, melyek a családokban harmadizig-
len is felkeresik áldozataikat.

A bujakóros betegek korunkban meggyógyulnak
az észszerű élet- és gyógymód által anélkül, hogy
kénytelenek lennének magokat a heroicus higany
gyógykezelésre bízni, és mégis mily sokan esnek en-
nek áldozatul, akik egész életükön át senyvesek ma-
radnak. Nem lehet tehát többé tagadni, hogy a bu-
jakór minden higanykezelés nélkül biztosan s gyö-
keresen meggyógyítható, de ez a csalhatatlanok
hiúságára és negédeségére semmi befolyást sem
gyakorol, mert megfogható az, hogy oly orvosnak,
aki a higanykezelést magáévá tette, és abban szám-
talan beteget részesített, igen nehéz ezen megszo-
kott gyógymódot elhagyni, és beismerni, hogy azon
gyógymód, melyet sokáig alkalmazott, szerencsétlen
álhit vala.

Ha a jövő nemzedéket oly orvosok kezelik, akik
látva csalódásaikat, az igaz utra térnek, csak akkor
lehet egy ujászületett regenerált nemzedéket remény-

leni; de amint az ügyek jelenleg állanak, midőn a
higanyval kezelők és a himlő-oltó orvosok száma
még igen nagy többségben van, egyedül ők birnak
legnagyobb befolyással az egészségügyi hatóságokra,
az iskolákra, és a legtöbb kórházra, sőt a magán
gyakorlatban is uralják a nép tudatlanságát, támasz-
kodva a hirlapokban kürtölt dicsekvésekre; ez óri-
ási humbug és tévelygés a mai időben nagy elterje-
dést nyert, mind megannyi bekerítő háló, számítván
a betegek erszényére. Ha a fiatal egyén meglepet-
vén bujakór által, és már egyszer átment a higany-
kurán, oly biztos hálóba került, melyből a megkez-
dett úton soha többé ki nem bontakozik.

Siralmas egy állapot!!!

A gyermek testi nevelése.

Jelige: Az embernek egész testi fejlődése
szoros összefüggésben áll a táp-
lálkozás és viszonyokkal.

Dr. Voit tanár.

Mielőtt a gyermek világra jő, édes anyjának
már is szent kötelességei vannak iránta, melyeknek
eleget kell tennie, (tehát már itt kezdődik és vette-
tik meg alapja a leendő gyermek testi élete- és
egészségének). Mert az embert táplálójának czélelle-
nes életmódja már magzatkorában egész életére te-
heti képtelenné vagy teljesen vagy legalább részben
azon testi és szellemi tehetségek elérésére, melyek
öt oly magasra helyezik az állatok fölé. Hogy any-
nyi gyermek születik halva, vagy betegen és nem
életrevaló állapotban; hogy annyi gyermek megbete-
gszik és meghal csakhamar születése után; hogy
az élő emberek nagy része egész életében nyomorog s
kora halállal mulik ki az élők sorából: ennek oka igen
sok esetben csak az anyának szülés előtti czélel-
lenes magaviseletében rejlik. Hogy pedig a legtöbb
asszony a nevezett idő alatt oly botránnyosan véthet
saját teste és vére ellen, azon nincs mit csodálnunk,
minthogy csak igen kevés asszony van, ki hivatása
jelentősége fölött gondolkozott s magát arra még ki is
képezte volna.

Figyeljünk csak sok asszony magaviseletére, kik
áldott állapotban vannak s nemsokára anyává lesz-
nek; a helyett hogy ilyenkor saját egészségükre két-
szeresen vigyáznának, s a gyermek fölött, melyet
nemsokára létre hozandának, aggódnának, — min-
den gond nélkül élük világukat, szokott mulatságaik

és vágyaik egyikét sem tagadva meg magoktól, nagyon könnyű és szűk ruhában világos viradtig tánczolnak és lakomáznak, lábaikat vékony harisnyába és cipőbe szorítják, derekukat vékonyra szorítják vállfűzők segítségével, és így féket-vesztve mennek a legtarkább szenvedélyek és heveskedések elé; szóval kétségbeejtő dolog látnunk, mint romlanak s rontatnak meg már csirájukban utódaink, kiknek a mostan élőknél még jobbaknak, még tökéletesebbeknek kellene lenniök, mily könnyelműen tánczolja el némelyik a reményeket, — melyek erényes nő előtt a legédesebbek — egy éj alatt, vagy mily kegyetlenül pusztul el egyszerre a heves indulat egy kitörése után idétlen szülés által a jövőnek minden reménye!

Ezeket látva, csaknem szerencsének tartaná az ember, hogy sok asszony, de szintén csakis önközta gyengesége miatt, oly szerencsétlen, miszerint áldott állapotának legtöbb ideje alatt beteges, és ennél fogva szobájához és eszélyes életmódhoz van kötve, egyébiránt a terhesség nem betegség, és a bántalmak gyógyszerek által el nem háríthatók.

Minthogy a még meg nem született világpolgárnak eléggé gyors növekedéséhez mindenek fölött tér kell: az anyának is első kötelessége, ezt a növekedést és a gyermek szervei kifejlődhetését nem akadályozni. Ennél fogva az anya ruhájának nem

szabad, különösen a derék táján, szorító-nak, hanem a testalkathoz szeliden simulónak, s kellőleg meleget tartónak is kell lennie mindig. Szoros fűzés és a vállpánt nyomása, valamint az öltönydarabok szoros megkötése a derék táján nem ritkán lett annak oka, hogy ép gyermek helyett nyomorék jött világra; de a testet összeszorító szűk öltözet ezenkívül az anyának mell- és altesti szerveire is kártékonyan hat, s a nehéz légzés, szivdobogás, emésztési bajok, a gyermek táplálására rendelt emlők elnyomorodása stb. annak következményei.

De egyedül a szabad tér magában a fejlődésre még nem elég; hogy születéseig a magzat kellőleg növekedhessék s tökéletesen kifejlődhessék, czélszerű táplálékból illő mennyiséget kell kapnia. Ezt azonban édes anyja vére juttatja neki, s ennél fogva a gyermek gyarapodására az anyai vérnek helyes táplálkozása mulhatatlanul szükséges. Helyes táplálkozást pedig attól várhat az anya, ami nem csak táplálékony, hanem könnyű emésztésű is; tehát olyan élelem után, melyben a test felépítésére szükséges anyagok nem csak megvannak, hanem az emésztési szervekben hamar felolvadhatnak s onnan a vérbe jutnak.

Az áldott állapotú nőt e szerint mindenek előtt inteni kell, hogy étel-ital dolgában minden rendetlenségtől, s különösen a gyomor több ízbeni

Miért lettem vegetarianus?

Jelige: A gondviselés józan ésszel kölcsönzött az embernek, és a tápszerek választását szabad akaratára bízta; kötelességében áll tehát ösztönét felhasználni étrendének szabályozásában, hogy kerüljön tulságos mennyiséget, és az ártalmakat a minőségben; mire nagy választás áll előtte; ha ezen rendszabályoktól eltér, előbb vagy később viseli büntetését érte.

(Folytatás.)

Számtalan tény mutatja, hogy a vegetarianus életmód követése mellett oly fényes eredményt lehet elérni, (milyet az ember csak józan észszel követelhet) és ezt saját és mások példájával bizonyíthatom, ez pedig onnan van, mivel a természetes élet- és gyógymód követése által a szokásban levő gyógytárái szereket nem csak hogy kerüljük, de mint ártalmas idegen anyag, az emberi testben előforduló betegségek gyógyítására alkalmatlan és káros befolyásnak van bebizonyítva, hanem egyedül a természet-szabta törvénye szerint táplálkoznak és gyógyítják a betegeket és még mily előnye van ezen gyógymódnak, kitérünk abból, hogy a test mind belső- mind külsőleg megedződik, és így a külbefolyások, melyek alól senki sem menekülhet, a test szerveit nem oly könnyen változtatják beteg folyamattá; minden vegetarianus, ha egyszer meggyőződött arról, hogy a hus-eledel az embernek természetellenes tápszer, néhány hó múlva már ellelenszenvet fog érezni a húsételek iránt, melyet magam is tapasztaltam; akkor aztán az egyszerűen készült növényeledel jobban izlenek, mint azelőtt. Az eddig lábbal taposott természeti ösztön eredeti tisztaságába jő, és megmutatja a további utat, a melyen haladnia szükséges; az izlés érzéke sokkal tisztább lesz és inkább ohajtja az eredeti megghamisítatlan ételeket és minden erős és izgató csipős anyagoknak, mint: szeszes italok, tea, fűszer, dohány, hátat fordít; és a jutalom nagyszerű: egészség, erő, vidámság, megelégedés, nyugodt lélek, szellemi erő, mikhez azelőtt reménysege sem volt. A kinek tehát elég morális ereje van, vessen el minden ártalmas szokást

egyszerre, és az élet oceánját sokkal könnyebben uszhatja keresztül, mert hajója nincsen haszontalan terhekkel megnehezítve. Akik pedig ily kísérletet neheztelnek találnak, azok kérdezzék csak a vegetarianusokat, akik már mindezeket keresztül mentén, tapasztalataik meg fogják erősíteni ez állításokat.

En is miután látam, hogy egészségi állapotom hajótörést szenved, és másként a tökéletességet megközelítő egészséghez nem juthatok, míg föl nem cserélem életmódomat: elszántam magamat erős elhatározottsággal, és lemondtam egyszerre mindenről, egyedül szigorú, izgatónak nélküli növény-életmódhoz folyamodtam, miként a természet követeli tőlünk. Hogy mily nagy küzdelembe került ez nekem, aki gyermekkoromtól fogva, mint szokásban van, leves és hus evéshez szokva valék, melyeket mohó vágygyal, mint legkedvencebb étkeimet költöttem el, morális elszántsággal lemondtam, és Istennek hála! saját tapasztalatom után mondhatom, nem volt és nem is lehet soha okom, az általam egykor annyira imádott husos fazékokhoz visszatérni.

Az első évben igen sok próbáltatásnak voltam én is, mint más vegetarianus, kitéve, mert részint a társaságban, részint pedig családom körében nagy feltűnést okozott az, hogy én a megszokott kedvenc húsételektől annyira eltérő életmódot választottam; családom tagjai sajnáltak engem, hogy a jól elkészült hús étkeket érintetlenül hagytam, más helyeken, hol már tudták életmódomat, készítettek számomra vegetarianus ebédet, bántották megtartóztatásomat, sok szánó mosolyt és szórolamot kellett eltűrni; némelyek különöznek, sőt meghitt barátim és mások látam megett esztelennek is tartottak; mert étvágyam igen jó lévén, azt hitték, hogy hús nélkül jól sem lakhatik az ember, mit én is hus evő koromban szintén hittem és tapasztaltam, hogy ha egy nap történetesen nem lehetett húst kapnom, részemről azon nap el volt veszve, de nem is volt gyomrom kielégítve, azonban a morális erő és elszántság mit nem tehet! ki is vittem azt, hogy hús nélkül is ki vagyok elégítve, az ellenvetésekkel és gunymosolyokkal mitsem törődve szándékomat keresztül vittem és csupán növényekkel, gyümölcs-csel táplálkozom, sőt már a hús-eledelt utálom; jól érzem ma-

megterhelésétől óvakodjanak, mert ezáltal az emésztés hosszabb időre jöhetne zavarba. Mértékletesség és rendtartás e tekintetben javára válnak mind az anyának, mind gyermekének. Még az evés módja sincs befolyás nélkül az emésztésre. Minden izgató és hevítő, kivált erősebb szivdobbanást okozó, p. o. erős kávé, thea, szeszes italok, fűszerek stb., valamint nehéz emésztésű és puffasztó ételeket kerülni kell; minél kevesebb hus-ételekkel éljen, késői vacsorától tartózkodjék. Ha valamely étel iránt szokatlan idegenkedés mutatkoznék, azt ki kell kerülni; helytelen tápszerek megkivánása jól nevelt nőknél felettébb ritkán fordul elő, s azt legyőzniök könnyű; soha semmiféle gyógyszert ne használjanak, mint a természet által rendelt életrendi szabályokat.

A magzat és az anyaméh közötti kapocs igen szoros benső összeköttetésben áll ugyan. de mindamellott könnyen el is szakadhat. Ennélfogva az anyának mindent kell kerülnie, ami ama kapcsot tághithatná, vagy azt felbonthatná; ide tartoznak minden sérülések és erősebb mozdulatok, p. o. ugrás, szaladás, táncz, lovaglás, hintázás, elesés, lépcsőköni föl- és lerohanás, súlyos tárgyak emelése, hangos kiabálás, a karoknak magasra való feszítése, döcögés szekeren és uton menni, ily hibák miatt sokszor történik a korai szülés, ennélfogva kötelessége minden anyának, ha gyermekét épnek ohajtja, önön-

saját javát tartania szeme előtt. Minthogy a kedély hangulata nagy befolyással bír a magzatra, tehát az indulatok, mint a harag, félelem, szomorúság, gyűlölet, irigység, stb. távol tartassanak egytől egyig, mivel véghetlen káros befolyást gyakorolnak a gyermek és az anya testére. A szellem és kedély nyugalma, a vidámság, derűlttség, megelégedés, mind megannyi övszerek, melyeket áldott állapotban levő nőknek nem lehet eléggé ajánlani, s melyek által a későbbi bűbánat ellen biztosíthatják magokat.

Az anya testi jólétét előmozdítják lényegesen: mindennapi de mérsékelt testmozgás a szabadban és a ház körül, valamint alkalmas pihenés (alvás) is, a folytonos kényelmes nyugalom nem igen hasznos a gyermekre nézve; sokkal jobb ha a nő a könnyebb házi dolgokat maga végzi s gyakrabban kijár, mint ha csendesen otthon ül vagy hever a pamlagon. Hogy a félfördő minden embernek jó egészségben maradhatására szükséges, azt napról napra többen kezdik átlátni; de kiváló jó szolgálatot tesz a félfördő az áldott állapotú nőknek; ezeknek szükséges minden héten egyszer-kétszer, nyáron pedig minden nap reggel 20 foku félfördőt venni; ha pedig a nő megszokta a hidegviz-mosdást, ovatosan folytassa azt; a tulságos hideget és felhevülést kerülje SZOROSAN.

(Folyt. köv.)

gam, és most már én nevetem azokat, akik eleinte engem nevettek; különösen jól ízlik a gyümölcs akár nyersen, akár főve, és ha elegendő mennyiségű gyümölcsöt kaphatok, nem eserelek senkivel, mert a vegetarianus legtisztábban érzi a gyümölcs jó ízét és zamatát, aki mentve van minden névvel nevezendő ingertől, és aki még a sót is nélküli kenyerében és ételében, tehát annak nem lehet szájize más, mint eredeti minőségben. Ugy van! mi vegetarianusok tisztán érezzük az egyszerű tápszerek ízét, mint a régi római istenek mesés ambroziájokat, a daralisztból készült Graham- vagy dara-kenyér, mely minden keltető és só nélkül, csupán langyos vízzel dagasztatik és süttetik, oly jól esik, miszerint másféle kenyeret jóízűen nem lehet ugy elkölteni, és mily jól emészti a gyomor ezen durva kenyeret! annyira hozzá szoktam, ha utaznom kell, mindig ellátom magam ily kenyérral; ezzel és az idényhez képest található gyümölccsel ki vagyok elégitve.

Amidőn én az előítéletekkel szemben fölvettem harczban megedződtem, és testben-lélekben egészen átalakultam, érzem a valódi egészség mivoltát, most már egy nemesebb érzés szállotta meg lelkemet és emberiebb meggyőződés vitt oly eszmék átgondolására, miszerint lehetlen az: hogy a természet, mely minden nemes és magasztos érzelmekre oly fogékony kebellet áldotta meg az embert, azt egyszersmind arra is teremtette volna, hogy mint ragadozó állat, a szánalom minden érzete nélkül öljön le minden állatot, hogy annak hullájával táplálkozzék.*) Sokan, jól tudom, fognak csodálkozni ezen eszme fölött, és olvasóim közül némelyek talán roszalni fogják, s merésznek találják ezen állításokat! mentségül csak azt hozom fel, hogy ezen eszme nem új, hanem oly régi mint maga az emberi nem, miről a régi bölcsék iratai tanuskodnak; csak néhány sort vagyok bátor az olvasó közönségnek idézni: „Te azt kérdezed — mondja Plutarch — hogy mily okból tartózkodott Pythagoras

ahusevéstől?*) Én ellenben azt szeretném tudni: miféle ésszerű ok birta az első embert arra, hogy ajkaival egy leölt állat vért és húsát érintse? Az után kell tehát tudakozódnai, aki ezt először tette, s nem az után aki azt később elhagyta“.

Ismételve mondom, hogy én már 14-ik éve élek a vegetarianismus elvei szerint, és ezen tápszereket nem elfogultságból, hanem egészségi szempontból választottam, mert felkutattam minden e szakba vágó irodalmat, meggyőződtem mások tapasztalatai által azon helyeken, ahol ezen életmódra legnagyobb súlyt fektetnek a betegségek gyógyításánál, szóval én minden áron meg akartam gyógyulni senyves és kinzó betegségeből, és hála a teremtőnek! elértem célomat, meg vagyok elégedve egészségi állapotommal.

A mi családomat illeti, azok egészségesek, a szokott egyes állati és növényi étkekkel mérsékeltén élnek, és én behunyt szemmel nézem és eltűröm; azonban mihelyt testökben valami rendetlenség mutatkozik, akkor nélkülözik a husevést mindaddig, míg egészségök helyreáll; egyébiránt nem is vagyok oly elfogult, de nem is lehet a jelen korban még általánosságba hozni, több oknál fogva, azonban ott, ahol az egészségi állapot kívánja, ott lelklismeretes kötelességemnek tarom az illető beteget figyelve inteni, az ésszerű életmód szigorú követésére. Az általános tapasztalat mutatja, hogy mindazon, véromlásból származott betegségeknel, mint köszvény, aranyér, scrofula stb. a husevéssel fellagytak és kizárólag az ésszerű életmódot követték, rövid időn, sokszor már néhány heti ily szigorú életrend után a legszebb eredményét tapasztalták ezen életrendre lett átérősöknek. Én is több eseteket tudok felhozni, ahol csupán a vegetarianismus által minden más gyógykezelés segélye nélkül meggyógyultak, a súlyos esetek pedig nagyon enyhültek, mit semmiféle gyógyszer nem bír kieszközölni.

(Folyt. köv.)

*) Ezen eszme elméletben szép, de a kivétel a mai nemzedéknél sok nehézségbe ütközik. Majd talán a jövő században általánosabbá válik.

*) Pythagoras első volt, aki az ésszerű (vegetarian) életmódot tankepepen terjesztette, miről Plutarch, Porphyrv, s más görög bölcsék iratai tanuskodnak.

Kóreset saját naplomból.

Uray Lajos Nyiregyházáról, a sorkatonaságnál mint hadapród őrmesteri rangban, Bécsben állomásozó ezredénél 1869-ben bujakórba (syphilis) esvén, ugyancsak Bécsben a katonakórházban hosszas ideig gyógykezeltetett, míg végre azon sorsra jutott, hogy a katoná-orvosok elhatározták, mint gyógyíthatlan beteget, a rokkantok kórházába küldeni; ezt azonban akép gátoltá meg, hogy szüleit értesíté a szándékról, és kéré őket, hogy mentsek meg ezen mostoha helyzettől. Édes anyja mindjárt Bécsbe utazott, fiának hosszabb szabadságot kieszközölván, mint hadapródnak megengedett a hazamenetel; haza érkezvén, engem kértek fel, hogy hasonszenvi gyógykezelés alá vegyem; vizsgálatom folytán következő kórjeleket láttam: senyves (cachecticus) kinézésű, és a vérhiánynak szembetűnő jelei mutatkoztak, nagy gyengeség, az egész bőrrendszer ólom színű volt, az étvágy, emésztés, és álmom meglehetősen minőségben; egész testén nem tapasztaltam rendetlenséget, csupán a ballába annyira össze volt zsugorodva, hogy csak támasz segítségével tudott a lábujjak hegyére állani, de fájdalemak közt; a czombhajlásban az ágyék-mirigyek tyuktojásnyi nagyságra voltak dagadva, és tapintásomra kőkeménységűeknek találtam azokat, érezni lehetett számos mirigyet egyenként mogoró alakban feldagadva, ezekben gyakran szurásokat éreztem, a járás pedig lehetetlen volt.

Az előzményeket fürkészve, mely a kórismét felderítette, következőknek jöttem nyomába: eleinte egy elsőrendű bujakór alak mutatkozván, az csakhamar külszerelés által eltávolított, illetőleg eltüntetett, de némsokára már a meggyógyultnak hitt fiatal emberen a másodlagos vagyis általános bujakór (syphilis secundaria) jelenségei köszöntöttek be a torokban és a czombhajlásban mirigylob állott elő; ahol is higany általi külső és belső gyógykezelésben részesülvén, a toroküregben levő bántalmak elmultak ugyan, de az ágyékmirigy-daganatok genyedésbe menvén át, a geny metszés által kiürített; ezután a seb behegedt, de oly keménység maradt vissza a mirigyekben, mely minden kísérlet daczára nem akarván oszlani; végre mint gyógyíthatlan beteg a rokkantok kórházába lett volna elszállítandó.

Miután arról értesültem, hogy a beteg az általános bujakór ellen bőmértékben alkalmazott higanykezelésben részesült, meggyőződtem, hogy e kóresetnél a főok higanymérgezésben rejlik, mire nézve az acidum nitri-t mint homoeopathiai szert a mérgezés ellen rendeltem, külsőleg folytonosan jól kifacsart vizes borogatásokat ajánlottam, melyek csak akkor ujitandók meg, midőn már a ruha tökéletesen megszáradt, továbbá csendes fekvés és szigorú étrendet szabtam, egy pár heti ily gyógykezelésre a mirigyek puhulni kezdtek, és genyképződést vettem észre, ek-

kor felcseréltem hepar sulfuris-szal, mire a genyedés tetőpontra hágott, a tályog vágás nélkül fájdalom nélkül kifakadt, tartalma lassanként körül midőn a geny már nem szivárgott, silicea és sulfur 200-as dilutiora a seb behegedt, és a kemény dagok, melyek még hátra maradtak a mirigyekbe tökéletesen felszívódtak, lába kiegyenesedett és egész ségét visszanyerte. Az egész kúra mintegy három hónapig tartott.

Jegyzés: Jelen kóreset közlését azon okból vettem igénybe, hogy t. olvasóim meggyőződhesse, miszerint a higanyyali visszaélés mily káros következtetéseket vonhat maga után, és azért a bujakór méltóan eltávolítva a testből; a hasonszenvi és vi gyógymód fényes sikert mutat fel, mert képes a bu jakórt nagy adag higany nélkül gyökeresen kiirtani; a mindennapi tapasztalás mutatja azt, én is fel tudok mutatni sok példát, a többi között két fiatal és egy korosabb egyén eclatans kóresetét, mindhá rom, higany, jod és Zittmann gyógykezeléseken ment keresztül, hosszas ideig gyógykezeltek jeles orvosok által minden siker nélkül, végre a hasonszenvi és vi gyógymód által saját utasításaim mellett meggyógyultak; hasonlólag több családot gyógyítottam; ugynevezett testalkati bujakór ellen, de az illető orvosos becsület szentsége tiltja a titkos kórokba szenvedők neveit megemlíteni; jelen kóreset közlésén a beteg köztiszteletben álló édes atyja adott alkalmat és megengedé fia nevét mint hiteles és sikerű gyógykezelésnek alanyát megemlíteni.

Böngészet.

Múlt év nov. 26-án Schweicznak Graubünde nevű Kantonában nagy tanácskozmány tartatott, melly alkalommal az orvosos praxis szabaddá tétele jött szónyegre; a vitatkozásnak vége az lett, hogy 3 szavazat 31 ellen az orvosos szabad gyakorlatot elvonták.

Közi a „Dorfdactor“
zürichi hasonsz lapok.

Hírlapirodalom.

„Közegészségi Lapok“ cz. a. mint közegészségügyi ismeretterjesztő folyóirat, orvos és művelődési nem orvos közönség számára. Megjelenik Budapesten minden hó 1-ső és 15-ik napján. Szerkesztő-tulajdonos Széll Lajos, főmunkatársak Kelen József és Tótfalussy Gyula tudorok. II. évfolyam, az I. évfolyam „Házi orvos“ cz. a. múlt évi oct.—decz. jelent meg.

Levélszekrény.

— K—nak Gödöllőn: Köszönettel vettük a közleményt; jövő számunk hozza.
— Sz—gy—nek Kolosvár: Mi a kóresetet csak magánkölésnek tartottuk. A levél megvan és így a felhasználásnál fogva közöljük.